

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК09

СУЧАСНІ ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

спеціальність 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

освітня програма Образотворче та декоративне мистецтво

Художньо-педагогічний факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **СУЧАСНІ ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА**

для здобувачів вищої освіти за спеціальністю / освітньою програмою 0.23
Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мова навчання українська.

Розробники: Крайлюк Л.В., к. мист. н., доцент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва

Протокол від “25” вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри _____ (доц. Власюк О.П.) (підпис)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від “29” вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії _____ (доц. Власюк О.П.)
(підпис)

(прізвище та ініціали)

©Крайлюк Л.В., 2025

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	за вибором	
Модулів	Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Рік підготовки	
Змістових модулів		4-й	4-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		6 год.	год.
		практичні	
		10 год.	год.
		Самостійна робота	
		74 год.	год.
		Вид контролю:	
залік – 8 семестр	залік – 8 семестр		
<p>Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): теорія мистецтв, історія зарубіжного мистецтва, історія українського мистецтва, філософія, естетика, психологія, пластика, живопис, рисунок.</p>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Сучасні візуальні мистецтва» є вибірковою складовою освітньої програми і сприяє оволодінню **програмних результатів** навчання:

ПР 4. Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізаціями).

ПР 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід. ПР 15. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі

ПР 18. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПР 19. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності

Компетентності, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна, включають:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та креативність в творчій та освітній діяльності, лідерство.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

ФК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

Мета курсу «Сучасні візуальні мистецтва» - формування у здобувачів вищої освіти креативного мислення і прагнення до творчого експерименту, пошуку нових форм художнього самовираження. В межах навчального курсу вітається найширший діапазон нетрадиційних мистецьких практик, стилів та напрямів.

Завдання курсу:

- розвиток креативності здобувачів вищої освіти;
- розуміння взаємодії мистецького акту та культурного контексту;
- оволодіння практикою сучасних мистецьких комунікацій та образного мислення.

3. Очікувані результати навчання (базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен знати:

- історію виникнення сучасних арт-практик;
- характерні ознаки здійснення чи не здійснення мистецького жесту;
- наукову термінологію з предмету;
- культурні умови для виникнення твору в ситуації постмодерну;
- нетрадиційні матеріали для творчості;

вміти:

- виявляти соціокультурні детермінанти просторової організації твору;
- інтерпретувати арт-об'єкти постмодерну;
- критично аналізувати нові тенденції розвитку мистецтва.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні та практичні аспекти нової візуальності

Тема 1. Соціокультурні чинники нової візуальності.

Криза традиційних форм образотворчості. Нова візуальність в теоретичних дослідженнях. Моріс Дюшан. «Візуальний поворот». Канон. Кітч.

Тема 2. Арт-практики ХХ ст.

Соціокультурні чинники нової візуальності. Дослідження візуального мистецтва на академічному рівні. Оп арт. Поп арт. Технології та технічні можливості. Трансавангард.

Тема 3. Типологія арт-практик початку ХХІ ст.

Віртуальність як нова візуальність. Інформаційні технології та їх вплив на мистецтво. Концептуалізм. Постмодерне мистецтво України.

Тема 4. Нова візуальність і контекст

Текстуальність та контекстуальність візуальних мистецтв. Візуальна комунікація та її тренди. Індустрія розваг в контексті постмодерного мистецтва.

Модуль 2. Практика здійснення арт-об'єктів

Тема 5. Матеріальна складова арт-об'єкта

Аудіовізуальне занурення. Медіареальність. Цифровий живопис. Штучний інтелект та образотворчість. Людина в системі візуальної культури.

Тема 6. Експонування арт-об'єктів.

Зміна оптики як метод. Інформаційні технології та їх вплив на мистецтво.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теоретичні та практичні аспекти нової візуальності												
Тема 1. Соціокультурні чинники нової візуальності	6	2	0			4	6					
Тема 2. Арт-практики ХХ ст.	6	2	0			4	6					
Тема 3. Типологія арт-практик початку ХХІ ст.	6	1	0			5	6					
Тема 4. Нова візуальність і контекст	24	1	2			21	24					
Усього годин (модуль 1)	42	6	2			34	42					
Модуль 2. Практика здійснення арт-об'єктів												

Тема 5. Матеріальна складова арт-об'єкта.	40	0	6			34	40	0		6		34
Тема 6. Експонування арт-об'єктів.	8	0	2			6	8	0		2		6
Усього годин (модуль 2)	48	0	8			40	48	0		8		40
Усього годин	90	6	10			60	90	4		10		76

7. 7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма навчання)	Кількість годин (заочна форма навчання)
1	Нова візуальність і контекст	2	
2	Матеріальна складова арт-об'єкта.	6	
3	Експонування арт-об'єктів.	2	
	Всього	10	

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма навчання	Кількість годин заочна форма навчання
1	Соціокультурні чинники нової візуальності	4	
2	Арт-практики ХХ ст.	4	
3	Типологія арт-практик початку ХХІ ст.	5	
4	Нова візуальність і контекст	21	
5	Матеріальна складова арт-об'єкта.	34	
6	Експонування арт-об'єктів.	6	
	Всього	74	

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

МО10 – залік;

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

13. Засоби діагностики результатів навчання

-стандартизовані тести;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

14. Критерії оцінювання результатів навчання.

Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу. Критерії оцінювання результатів навчання:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (залік)
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у	Високий (творчий)	зараховано

			нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності		
82-89	В	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
64-73	Д	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, задовільно виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	зараховано
60-63	Е	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий,	Середній (репродуктивний)	зараховано

			значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (за наявності) та оцінка за екзамен.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1.				Модуль 2.			Сума
Тестування				Лабораторна та самостійна робота (перегляд)			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ІНДЗ	100

4	4	4	4	64	10	10	
---	---	---	---	----	----	----	--

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

16. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Арт-практикум» для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Крайлюк Л. В.; Рівне : РДГУ, 2023. 16 с.

2. Візуальні матеріали на електронних носіях.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Брюховецька О. Візуальний поворот у культурі і культурології // [ekmair.ukma.edu.ua > handle](http://ekmair.ukma.edu.ua/handle)
2. Вишеславський Г., Сидор-Гібелінда О. Термінологія сучасного мистецтва: Означення, неологізми жаргонізми сучасного візуального мистецтва України // Pars-Kyiv: Terra Incognita. 2010. – 416 с.-
3. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навч. посіб. / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. С. Святенко. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с., іл.
4. Куленко М. Основи графічного дизайну: Підручник / М.Куленко. – К.: Кондор, 2006 – 492 с.
5. Лесняк В. Модерністські і постмодерністські шрифти: 44 оригінальних шрифти. – Х.: Колорит, 2006. – 148 с.: іл.
6. Ліотар Ж.-Ф. Ситуація постмодерну. 1995. URL: [https://shron1.chtyvo.org.ua/Lyotard_Jean-Francois/Sytuatsia_postmodernu.pdf?](https://shron1.chtyvo.org.ua/Lyotard_Jean-Francois/Sytuatsia_postmodernu.pdf)
7. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початку ХХІ століття. К.: ArtHuss, 2019. – 544 с., іл.
8. Синєпулова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синєпулова; з рос. перекл. Роза Туманова. Київ : ArtHuss, 2019. 240 с.
9. Смирна Л., Хаматов В. Модерне, сучасне і новітнє мистецтво: спроба осмислення понять // Art Ukraine. 2016.
10. Contemporary art України — від андеграунду до мейнстріму / Г. А. Вишеславський ; Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України. — Київ: ІПСМ НАМ України, 2020. — 256 с.: іл.

19. Інформаційні ресурси

1. www.pinchukartcentre.org.